

10. Ficha de Campo para a Inspección de Río

Data 08/06/2022 Hora 08:37

Río O Sil Conca Miño

Concello O Barco de Valdeornas

Inspectores/as _____

Tempo hoxe Nublado Tempo nas últimas 48 horas Soleado

Coordenadas UTM (x) inicio 665.192,04 Coordenadas UTM (y) inicio 4.697.763,09

Coordenadas UTM (x) final 665.733,54 Coordenadas UTM (y) final 4.697.679,69

Coordenadas UTM (x) punto _____ Coordenadas UTM (y) punto _____

10.1 A CALIDADE HIDROMORFOLÓXICA

A. O hábitat

- A auga flúe
  - Sí Non
- É o nivel da auga habitual para a época do ano?
  - Sí Mais alto Mais baixo Non hai auga
- Frecuencia de rápidos na unidade de mostraxe
  - Alta 10 puntos
  - Mediana 8 puntos
  - Ocasional 6 puntos
  - A auga flúe, pero sen rápidos 4 puntos
  - Só zonas de balsas illadas 2 puntos
- Na miña unidade de mostraxe observo o seguinte número de categorías
  - 1 4 puntos
  - 2 6 puntos
  - 3 8 puntos
  - Todos 10 puntos
- Substratos do fondo do río
  - Bloques e pedras %
    - <10% 2 puntos
    - >10% 5 puntos
  - Coídos e gravas %
    - <10% 2 puntos
    - >10% 5 puntos
  - Area %
    - <10% 2 puntos
    - >10% 5 puntos
  - Limos e arxillas %
    - <10% 2 puntos
    - >10% 5 puntos
- Sombra sobre o río
  - Totalmente sombreado 7 puntos
  - Sombreado con claros 10 puntos
  - Moitos claros 5 puntos
  - Sen sombra 3 puntos
- Heteroxeneidade
  - Follaxe
    - Escasa <10% 2 puntos
    - Moderada >10% 4 puntos
    - Excesiva >75% 2 puntos
  - Troncos/Polas 2 puntos
  - Raíces expostas 2 puntos
  - Diques naturais 2 puntos
- Cobertura de vexetación acuática

Escasa <10%	Moderada >10%	Alta >50%
Musgos e algas filamentosas ☒ 5 puntos	☐ 10 puntos	☐ 5 puntos
Algas adheridas ás pedras ☒ 5 puntos	☐ 10 puntos	☐ 5 puntos
Plantas acuáticas ☐ 5 puntos	☒ 10 puntos	☐ 5 puntos

CATEGORÍAS DO TREITO:

- Augas rápidas con pouca profundidade.
- Augas rápidas con moita profundidade.
- Augas lentas con pouca profundidade.
- Augas lentas con moita profundidade.

Valor final 56

SÍMBOLO	VALOR IHF	INTERPRETACIÓN
○	Seco ou sen datos	
●	> 60	Hábitat ben constituído. Excelente para o desenvolvemento das comunidades de macroinvertebrados. Pódense aplicar índices biolóxicos sen restricións.
●	40 - 60	Hábitat que pode soportar unha boa comunidade de macroinvertebrados pero que por causas naturais (enchentes) ou antrópicas, algúns elementos non están ben representados Os índices biolóxicos non terían que ser baixos, pero non se descarta algún efecto sobre eles.
●	< 40	Hábitat empobrecido. Posibilidade de obter valores baixos dos índices biolóxicos por problemas co hábitat e non coa calidade da auga. A interpretación dos datos biolóxicos débese facer con precaución.

B. O bosque de ribeira

- Anota a calidade do bosque de ribeira que marca o índice QRISI.

	E (margen esquerda)	D (marxe dereita)
Boa	☒	☐
Moderada	☒	☒
Deficiente	☐	☒

C. O Caudal

Ancho m 50 m | Sección m² 75 m²
 Profundidade m 1,50 m | Velocidade m/s 1,25 m/s | Caudal m³/s 93,75 m³/s

D. As alteracións

- Cal é a cor da auga?

- Transparente
 Turbia
 Lamacenta
 Outros _____

- Impactos detectados

- Erosión
 Aceites
 Escumas
 Vertidos legais
 Vertidos ilegais
 Extracción de áridos
 Estación depuradora
 Bordes rozados
 Recheo de cascallos
 Canalizacións
 Represas
 Presas
 Explotacións hidráulicas
 Canais de irrigación
 Colectores
 Outros _____

- Que cheiro ten a auga?

- Non ten cheiro
 Ovos podres
 Sumidoiro
 Gasolina
 Outros _____

- Usos do solo

	E	D
Arborado	☒	☒
Bosque de ribeira	☒	☒
Matogueiras	☒	☒
Praias	☐	☐
Prados e herbas altas	☒	☒
Reforestacións	☐	☐
Humidais	☐	☐
Rochedo	☐	☐
Cultivos	☒	☐
Plantacións	☐	☐
Chopeiras	☐	☒
Campos abandonados	☐	☐
Áreas ruderais	☐	☐
Incendios	☐	☐
Talas	☐	☐
Zonas urbanizadas	☐	☒
Áreas recreativas	☐	☐
Vías comunicación	☐	☒
Minería	☐	☐
Outros _____		

- Colectores
Cantos colectores hai no teu treito? 3
Cor do fluído No había fluído
Cheiro do fluído _____
- Residuos

☒ Plástico	☐ Pneumáticos
☒ Papel	☐ Ferralla
☒ Latas	☐ Electrodomésticos
☒ Vidro	☐ Entullos
☐ Outros _____	

- Contaminación acústica
  - Ruído puntual, na marxe esquerda
  - Ruído continuo, na " dereita
  - Orixe/tipo xente, penos, tráfico
- Contaminación lumínica
  - Baixa na marxe esquerda
  - Media
  - Alta na marxe dereita
  - Orixe/tipo vivendas, faroles

10.2 A CALIDADE FISIQUÍMICA

- Temperatura 20.2 °C
- Transparencia. A partir de que sector se pode ver:

☐ ningún	☒ sector 1	☐ sector 2	☐ sector 3	☐ sector 4
---------------------------------	--	-----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------
- Nitratos

☐ 0 mg/l	☐ Osíxeno disolto	☐ ph
☒ 5 mg/l	☒ 4 mg/l	☐ 4
☐ 20 mg/l	☐ 8 mg/l	☐ 5
☐ >40 mg/l	• Saturación % _____	☐ 6
		☒ 7
		☒ 8 } <u>7.6</u>
		☐ 9
		☐ 10

10.3 A CALIDADE BIOLÓXICA

A. Macroinvertebrados

- Tricópteros

☐ Brachycentridae (10)	☒ Hydropsychidae (5)
☐ Leptoceridae (10)	☐ Limnephilidae (7)
☒ Philopotamidae (8)	☐ Polycentropodidae (7)
☒ Rhyacophilidae (7)	☐ Sericostomatidae (10)
☐ Outros _____	
- Plecópteros

☐ Leuctridae (10)	☐ Nemouridae (7)
☐ Perlidae (10)	☐ Perlodidae (10)
☐ Outros _____	
- Efemerópteros

☒ Baetidae (4)	☐ Caenidae (4)
☒ Ephemerellidae (7)	☐ Ephemeridae (10)
☐ Heptageniidae (10)	☒ Leptophlebiidae (10)
☐ Outros _____	
- Dípteros

☐ Blephariceridae (10)	☒ Chironomidae (2)
☐ Culicidae (2)	☐ Simuliidae (5)
☐ Syrphida (1)	☐ Tipulidae (5)
☐ Outros _____	
- Coleópteros

☐ Dryopidae (5)	☐ Dytiscidae (3)
☐ Elmidae (5)	☐ Gyrinidae (3)
☐ Haliplidae (4)	☐ Hydrophilidae (3)
☐ Outros _____	
- Heterópteros

☐ Corixidae (3)	☒ Gerridae (3)
☐ Hydrometridae (3)	☐ Nepidae (3)
☐ Notonectidae (3)	☐ Pleidae (3)
☐ Veliidae (3)	
☒ Outros <u>Gerris lacustris</u>	
- Planarias (5)
- Vermes (Oligoquetos) (1)
- Arácnidos (Hydracarina) (4)
- Megalópteros (Sialidae) (4)
- Hirudineos

☒ Samexuga (Erpobdellidae) (3)
☐ Glossiphoniidae (3)
☐ Outros _____

• Crustáceos

- Asellidae (3)
- Cladocera (3)
- Gammaridae (6)
- Outros _____
- Astacidae (10)
- Copepoda (3)

• Moluscos

- Ancyliidae (6)
- Lymnaeidae (3)
- Planorbidae (3)
- Unionidae (6)
- Outros Corbicula fluminea
- Hydrobiidae (3)
- Physidae (3)
- Sphaeriidae (3)

• Odonatos (Larvas de libélula)

- Aeshnidae (8)
- Coenagrionidae (6)
- Lestidae (8)
- Outros _____
- Calopterygidae (8)
- Gomphidae (8)
- Libellulidae (8)

RESULTADO DO ÍNDICE DE MACROINVERTEBRADOS:

Moi bo   Bo
 Moderado   Deficiente
 Malo

B. A biodiversidade

As plantas acuáticas

- Berro (Rorippa nasturtium-aquaticum)
- Buño (Carex spp.)
- Callitriche stagnalis
- Carrizo común (Phragmites communis)
- Cercodiana (Myriophyllum alterniflorum)
- Espiga de auga (Potamogeton spp.)
- Fento real (Osmunda regalis)
- Fontinalis antipyretica
- Glicarapio (Glyceria spp.)
- Lentella de auga (Lemna minor)
- Lirio amarelo (Iris pseudacorus)
- Pé de boi (Oenanthe crocata)
- Platanaria (Sparganium ramosum)
- Ranúnculo acuático (Ranunculus spp.)
- Outras _____

As árbores

- Abeleira (Corylus avellana)
- Alianto (Ailanthus altissima)
- Ameneiro (Alnus glutinosa)
- Bidueiro (Betula celtiberica)
- Carballo (Quercus robur)
- Chopo branco (Populus alba)
- Chopo negro (Populus nigra)
- Eucalipto (Eucalyptus globulus)
- Falsa acacia (Robinia pseudoacacia)
- Freixo (Fraxinus spp.)
- Lamiagueiro (Ulmus glabra)
- Loureiro (Laurus nobilis)
- Plátano (Platanus hispanica)
- Pradairo (Acer pseudoplatanus)
- Sabugueiro (Sambucus nigra)
- Sanguiño (Frangula alnus)
- Salgueiro (Salix salviafolia)
- Salgueiro branco (Salix alba)
- Salgueiro común (Salix atrocinerea)
- Umeiro (Ulmus minor)
- Vimbieira (Salix viminalis)
- Outras Arce negundo
Catalpa bignonioides
Sorbus domestica

Os réptiles

- Cobra de collar (Natrix natrix)
- Cobra sapeira (Natrix maura)
- Lagarto das silveiras (Lacerta schreiberi)
- Sapoconcho común (Emys orbicularis)
- Tartaruga de Florida (Trachemys scripta)
- Outros _____

Os mamíferos .....

☐ Auganeiro (<i>Galemys pirenica</i>)	☐ Musgaño acuático (<i>Neomys fodiens</i>)
☒ Lontra (<i>Lutra lutra</i>)	☐ Rata de auga (<i>Arvicola sapidus</i>)
☐ Morcego das ribeiras (<i>Myotis daubentonii</i>)	☒ Outros <u>Neovison vison (visón americano)</u>

Os anfibios .....

☐ Limpafontes común (<i>Lissotriton boscai</i>)	☐ Rá vermella (<i>Rana temporaria</i>)
☐ Limpafontes palmado (<i>Lissotriton helveticus</i>)	☐ Sapiño comadrón (<i>Alytes obstetricans</i>)
☐ Larvas de limpafontes	☐ Sapo corriqueiro (<i>Bufo calamita</i>)
☐ Ovos de sapo	☐ Sapo de esporóns (<i>Pelobates cultripes</i>)
☒ Ovos de rá	☐ Sapiño pintoxo (<i>Discoglossus pictus</i>)
☐ Píntega (<i>Salamandra salamandra</i>)	☐ Sapo das veigas (<i>Bufo spinosus</i>)
☐ Rá dos regos (<i>Rana iberica</i>)	☐ Saramaganta (<i>Chioglossa lusitanica</i>)
☐ Rá de San Antón (<i>Hyla molleri</i>)	☐ Outros _____
☒ Rá verde (<i>Pelophylax perezi</i>)	

Os peixes .....

☐ Anguía (<i>Anguilla anguilla</i>)	☐ Lamprea (<i>Petromyzon marinus</i>)
☐ Barbo (<i>Barbus bocagei</i>)	☒ Perca americana (<i>Micropterus salmoides</i>)
☐ Bermelliña (<i>Chondrostoma arcasii</i>)	☐ Reo (<i>Salmo trutta fario</i>)
☐ Boga (<i>Chondrostoma duriense</i>)	☐ Sábalo (<i>Alosa alosa</i>)
☒ Carpa (<i>Cyprinus carpio</i>)	☐ Salmón (<i>Salmo salar</i>)
☐ Escalo (<i>Squalius carolitertii</i>)	☒ Troita (<i>Salmo trutta trutta</i>)
☐ Espiñento (<i>Gasterosteus gymnuris</i>)	☐ Zamborca (<i>Alosa fallax</i>)
☐ Gambusia (<i>Gambusia holbrooki</i>)	☐ Outros _____

As aves .....

☒ Alavanco real (<i>Anas platyrhynchos</i>)	☒ Lavandeira real (<i>Motacilla cinerea</i>)
☐ Bilurico bailón (<i>Actitis hypoleucos</i>)	☐ Martiño peixeiro (<i>Alcedo atthis</i>)
☐ Cerceta común (<i>Anas crecca</i>)	☐ Merlo rieiro (<i>Cinclus cinclus</i>)
☒ Corvo mariño (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	☐ Parrulo cristado (<i>Aythya fuligula</i>)
☐ Gaivota (<i>Larus spp.</i>)	☒ Pita de auga (<i>Gallinula chloropus</i>)
☐ Galiñola negra (<i>Fulica atra</i>)	☐ Porrón común (<i>Aythya ferina</i>)
☒ Garza real (<i>Ardea cinerea</i>)	☐ Reiseñor de auga (<i>Cettia cetti</i>)
☒ Lavandeira branca (<i>Motacilla alba</i>)	☐ Outras _____

Especies exóticas invasoras .....

• Fauna	
☒ Ameixa asiática (<i>Corbicula fluminea</i>)	☒ Perca americana (<i>Micropterus salmoides</i>)
☐ Caranguexo sinal americano (<i>Pacifastacus leniusculus</i>)	☐ Sapoconcho de Florida (<i>Trachemys scripta</i>)
☒ Caranguexo vermello americano (<i>Procambarus clarkii</i>)	☐ Troita arco iris (<i>Oncorhynchus mykiss</i>)
☒ Carpa (<i>Cyprinus carpio</i>)	☒ Visón americano (<i>Mustela vison</i>)
☐ Gambusia (<i>Gambusia holbrooki</i>)	☐ Outras _____
☐ Mexilón de Nova Zelandia (<i>Xenostrobus securis</i>)	

• Flora

- Acacia negra (Acacia melanoxylon)
- Alianto (Ailanthus altissima)
- Bambú (Phyllostachys spp.)
- Cala (Zantedeschia aethiopica)
- Campaíña (Ipomoea indica)
- Cana (Arundo donax)
- Egeria densa
- Elodea canadensis
- Eucalipto (Eucalyptus globulus)
- Falsa acacia (Robinia pseudoacacia)

- Fento de auga (Azolla filiculoides)
- Herba da Pampa (Cortaderia selloana)
- Herba tintureira (Phytolacca americana)
- Mimosa (Acacia dealbata)
- Pasto mel (Paspalum dilatatum)
- Sebes (Senecio mikainoides)
- Tradescantia (Tradescantia fluminensis)
- Tritonia (Tritonia x crocosmiiflora)
- Xacinto de auga (Eichhornia crassipes)
- Outras _____

COMENTARIOS

Este año la calidad del agua sale tirando a buena porque aparecieron efemerópteros (Ephemeroptera) pero muy poca gimnófitas sin embargo aparecen muchos diatomeas e hidrófitas, lo que contrasta un poco lo anterior

Este año, al ser incluido en el "plan proyecto" nos dotaron con algunas aparatos de medición, con los que mediremos algunos parámetros del H₂O tales como:

pH = 7.6
 TDS (sólidos disueltos) = 0.09 ppm
 cloro libre = 0.04 ppm

Otra prueba de la calidad mediocre del agua es la presencia cada vez más abundante de los ramunculos (Ramunculus aquatilis) indicativo de un claro ejemplo de eutrofización

Campaña	Inspección	Envío de datos
Primavera	15/04-31/05	Ata o 15/06
Outono	15/09-31/10	Ata o 15/11